

See discussions, stats, and author profiles for this publication at: <https://www.researchgate.net/publication/328018007>

Wspomnienie o śp. prof. dr hab. Zofii Ostrihanskiej

Chapter · October 2017

CITATIONS

0

1 author:

Konrad Wierzbicki

Wyższa Szkoła Kryminologii i Penitencjarystyki, Warszawa

15 PUBLICATIONS 0 CITATIONS

[SEE PROFILE](#)

Konrad Wierzbicki

Wspomnienie
o śp. prof. dr hab. Zofii Ostrihanskiej
(22.02.1926-25.11.2017)

Z wielkim żalem i smutkiem przyjęliśmy wiadomość o śmierci profesor dr hab. Zofii Ostrihanskiej...

25 listopada 2017 r. odeszła profesor Zofia Ostrihanska, wybitny pedagog, niekwestionowany autorytet z zakresu nauk prawnych, specjalizująca się w kryminologii, zwłaszcza w problematyce wiktymologii i kurateli sądowej, pracownik Polskiej Akademii Nauk, wieloletni wykładowca na Katolickim Uniwersytecie Lubelskim Jana Pawła II w Lublinie oraz członkini Kolegium Redakcyjnego „Przeglądu Więziennictwa Polskiego”.

Profesor Zofia Ostrihanska urodziła się 22 lutego 1926 r. w Toruniu. W 1938 r. ukończyła szkołę podstawową w Warszawie. W czasie wojny znalazła się we Lwowie, skąd została wywieziona do Związku Radzieckiego. Stamtąd w 1942 r. wyjechała do Indii, gdzie w polskim obozie w Valivade koło Kolhapuru ukończyła szkołę średnią i zdała maturę. W styczniu 1948 r. powróciła do Polski i w październiku rozpoczęła studia na Uniwersytecie Warszawskim.

W 1952 r. uzyskała stopień magistra, a od 1951 r. studiowała równocześnie prawo na Studium Zaocznym UW, które ukończyła w 1956 r.

Dążąc do udoskonalenia warsztatu naukowego i formacji prawniczej, w 1965 r. uzyskała tytuł doktora nauk prawnych na UW, zaś stopień doktora habilitowanego nauk prawnych w zakresie kryminologii został jej nadany 14 stycznia 1977 r. w Instytucie Państwa i Prawa Polskiej Akademii Nauk na podstawie rozprawy: *Wielokrotni recydywiści w świetle badań kryminologicznych i psychologicznych*.

Patrząc na całokształt pracy naukowej, łatwo można rozróżnić kierunki zainteresowań i badań naukowych profesor Zofii Ostrihanskiej.

Jeden – to badania nad problematyką nieprzystosowania społecznego dzieci i młodzieży, przestępczości nieletnich oraz wiktymologii, czego wyrazem jest kilkadziesiąt prac magisterskich, recenzji i dwóch doktoratów,

których była promotorem. Inny kierunek zainteresowań naukowych profesor Zofii Ostrihanskiej stanowi praca w latach 1950-1985 w różnych instytucjach zajmujących się przestępczością i nieprzystosowaniem społecznym młodzieży.

Działalność naukową profesor Zofii Ostrihanskiej, jej ożywioną pracę pisarską i wydawniczą, a także dydaktyczną, podejmowaną we współpracy z wyższymi uczelniami katolickimi w Polsce, można uznać niewątpliwie jako wyraz zaangażowania uczoney w rozwój uprawianej dyscypliny naukowej.

Z Katolickim Uniwersytetem Lubelskim Jana Pawła II w Lublinie związana była w okresie od 1985 r. do 30 czerwca 2000 r. W tym czasie otrzymała stanowisko profesora nadzwyczajnego (1 października 1992 r.), zaś 27 grudnia 1993 r. tytuł naukowy profesora. W czasie pracy na KUL była kierownikiem Katedry Pedagogiki Specjalnej w Instytucie Pedagogiki.

Zainteresowania badawcze profesor Zofii Ostrihanskiej koncentrowały się na problematyce nieprzystosowania społecznego dzieci i młodzieży, przestępczości nieletnich oraz wiktymologii. W tym miejscu warto wymienić kilka prac zbiorowych, których była współautorką, m.in.: *Problem nieprzystosowania społecznego młodzieży*, [w:] *Zagadnienia nieprzystosowania społecznego i przestępczości w Polsce*, red J. Jasiński, Warszawa 1978; *Młodociani sprawcy przestępstw o charakterze chuligańskim*, Warszawa 1982; Przedmowa do drugiego wydania książki S. Batawii, *Wstęp do nauki o przestępcy*, Warszawa 1984; *Los uczniów nieprzystosowanych społecznie*, Lublin 1997; *Praca z indywidualnym przypadkiem w nadzorze rodzinnego kuratora sądowego*, Lublin 2000.

Z racji tego, że dokonania naukowe teoretyczne i eksperymentalno-empiryczne ujęte w publikacjach profesor Zofii Ostrihanskiej koncentrują się wokół optymalizacji oddziaływań resocjalizacyjnych, prawno-kryminologicznych aspektów resocjalizacji młodzieży, jak również dorosłych sprawców czynów karalnych – w dalszym ciągu stanowią one wartościowe kompendium wiedzy dla nauczycieli i wychowawców resocjalizujących.

Po wymienione pozycje monografii warto sięgać nie tylko dla celów naukowych, ale także ze względu na ich wciąż aktualne znaczenie dla dydaktyki i praktyki penitencjarnej.

Przy omawianiu działalności naukowej profesor Zofii Ostrihanskiej należy wspomnieć również o współpracy z wieloma placówkami

naukowymi. Należała do Towarzystwa Naukowego KUL, była członkiem Rady Naukowej Instytutu Nauk Prawnych PAN, członkiem Polskiego Towarzystwa Kryminologicznego im. prof. Stanisława Batawii, członkiem Polskiego Towarzystwa Psychologicznego.

Działalność naukowa, a zwłaszcza publikacje profesor Zofii Ostrihanskiej, budzą uznanie i szacunek nie tylko czytelników, o czym świadczyć może częste ich cytowanie, ale także różnych gremiów, które ją nagradzały. W 2000 r. za swoją pracę *Wielokrotni recydywiści w świetle badań kryminologicznych i psychologicznych* otrzymała nagrodę sekretarza Wydziału I PAN.

W roku 2010 Minister Sprawiedliwości Krzysztof Kwiatkowski w docenieniu zasług i wkładu w proces kreowania państwa prawa oraz promowania polskiej myśli penitencjarnej i kryminologicznej uhonorował profesor Zofię Ostrihanską odznaczeniem resortowym – Srebrnym Medalem Pamiątkowym Ministra Sprawiedliwości.

Współpraca profesor Zofii Ostrihanskiej z „Przełęczą Więziennictwa Polskiego” rozpoczęła się w roku 1991.

„Pani Profesor uczestniczyła w pracach Kolegium od momentu reaktywowania kwartalnika (...), była osobą niezwykle sympatyczną, ciepłą, budzącą wielki szacunek (...) z wyczuwanym autorytetem, często brała udział w posiedzeniach, nawet jeśli stan jej zdrowia i kondycja fizyczna nie były najlepsze. Dbaliśmy zawsze o to, aby Pani Profesor miała jakiegoś opiekuna, który ją przywiezie, odwiezie (...). Udział w dyskusjach był wysoce merytoryczny, ale zawsze spokojny i zrównoważony” – tak wspominał profesor Zofię Ostrihanską gen. dr Jacek Pomiankiewicz.

Niezwykle trudno ująć całokształt działalności profesor Zofii Ostrihanskiej, ale z pewnością można powiedzieć, że przyczyniła się do rozwoju „PWP” oraz wzbogacenia polskiej myśli penitencjarnej.

Profesor dr hab. Zofia Ostrihanska zmarła 25 listopada 2017 r. w Piasecznie, w Domu Seniora.

Ograniczona objętość stron niniejszego wspomnienia skłoniła autora do znacznej selekcji zebranego materiału.

Analizie poddane zostały materiały źródłowe zachowane w archiwum autora, m.in. wybrane pozycje książkowe, filmy dokumentalne poświęcone profesor Zorii Ostrihanskiej – opracowanie dr. hab. Ryszarda

Skrzyniarza, profesora Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego, a także rozmowy przeprowadzone z przewodniczącym Kolegium Redakcyjnego „Przeglądu Więziennictwa Polskiego” – gen. dr. Jackiem Pomiankiewiczem oraz obecnym Redaktorem Naczelnym „Przeglądu Więziennictwa Polskiego” – ppłk. dr. Piotrem Łapińskim.

Dlatego pragnę w tym miejscu przeprosić wszystkich, którzy znali osobiście profesor Zofię Ostrihanską, a także czytelników „Przeglądu Więziennictwa Polskiego”, którzy mogą odczuć niedosyt treści lub dopatrzeć się mankamentów w tym, jak się okazuje, wcale niełatwym zadaniu.

Z pewnością odeszła od nas nie tylko wybitna kobieta-naukowiec, która pozostawiła po sobie bogatą spuściznę, ugruntowaną swoimi osiągnięciami i solidną szkołą, ale przede wszystkim szlachetny człowiek, pozostawiając nas, współpracowników, koleżanki i kolegów z „Przeglądu Więziennictwa Polskiego” w głębokim smutku.